

06.32 Η Θεσσαλονίκη γνωρίζει μεγάλη ακμή

Ποια ήταν η θέση της Θεσσαλονίκης στην αυτοκρατορία ;

Η Θεσσαλονίκη ήταν **ισχυρή πόλη** και σπουδαίο **πνευματικό και οικονομικό κέντρο** της αυτοκρατορίας. Η θέση της ήταν τέτοια που ο Σωζομενός (ιστορικός του 5ου αιώνα μ.Χ.) αναφέρει ότι ήταν μια από τις επιλογές του Κωνσταντίνου, για να γίνει πρωτεύουσα της αυτοκρατορίας, ενώ ο **Ιωάννης Καμενιάτης** γράφει ότι «Η γη και η θάλασσα έχουν ταχτεί να λειτουργούν για χάρη μας και να μας προσφέρουν τα πλούσια δώρα τους αδαπάνως».

Για τους λόγους αυτούς έγινε στόχος πολλών εχθρών. **Το 904 οι Σαρακηνοί και το 1185 οι Νορμανδοί την κατέλαβαν και τη λεηλάτησαν.**

Ποια ήταν η τύχη της Θεσσαλονίκης στα δύσκολα χρόνια της αυτοκρατορίας ;

Ακόμα και στην περίοδο παρακμής της αυτοκρατορίας (13ος - 14ος αιώνες), η Θεσσαλονίκη **κατάφερε να διατηρήσει τον πλούτο και την εμπορική της κίνηση** από τα πρώτα ως τα τελευταία βυζαντινά χρόνια. Γι' αυτό και της δόθηκε το προνόμιο της αυτοδιοίκησης.

Τα μνημεία παλαιάς βυζαντινής τέχνης και οι εκκλησίες που σώζονται ακόμη στην πόλη, με τον ναό του πολιούχου της Αγίου Δημητρίου να ξεχωρίζει, δείχνουν ότι είχε ακόμη **αξιόλογη πνευματική ανάπτυξη και δραστηριότητα**. Εδώ λειτουργούσαν **κατώτερα και μέσα σχολεία**, αλλά και **ανώτατες σχολές Μαθηματικών, Νομικής, Φιλοσοφίας και Ρητορικής**. **Τους μισθούς των δασκάλων τους μάλιστα πλήρωναν οι αρχές της πόλης.**

Τι ήταν οι Ζηλωτές ;

Την ίδια περίοδο αναπτύχθηκε στη Θεσσαλονίκη το **κίνημα των Ζηλωτών**, ένα είδος πολιτικού κόμματος, που **υπερασπιζόταν τα συμφέροντα των χαμηλών τάξεων** (μικροκαλλιεργητών, μικροτεχνιτών, εργατών και ναυτικών) **απέναντι στους πλούσιους, τους υπερέχοντες και τους δυνατούς**. Οι τελευταίοι είχαν στα χέρια τους το εμπόριο, τον πλούτο και τα προνόμια και εκμεταλλεύονταν τους οικονομικά αδύναμους. **Η αντιπαράθεση ανάμεσά στους Ζηλωτές και τους Δυνατούς, στα**

μέσα του 14ου αιώνα, οδήγησε σε αιματηρές συγκρούσεις και επανάσταση, από την οποία νικητές βγήκαν οι Ζηλωτές.

Ποια πολιτική ακολούθησαν οι Ζηλωτές ;

Οι Ζηλωτές απομάκρυναν με τη βία τους ευγενείς από την πόλη, λεηλάτησαν και δήμευσαν τις περιουσίες τους και ανέλαβαν αυτοί τη διοίκησή της. Η

«δημοκρατική κυβέρνησή» τους, όπως την ονόμασαν, διοίκησε τη Θεσσαλονίκη επτά χρόνια (1342-1349). Στο διάστημα αυτό όμως οι συνασπισμένοι ευγενείς, με τη βοήθεια και του αυτοκράτορα της Πόλης, οργανώθηκαν και κατάφεραν να ξαναπάρουν τη διοίκηση της πόλης από τους Ζηλωτές. Τα γεγονότα αυτά όμως, παρά τις κάποιες υπερβολές που τα συνόδευσαν, έμειναν στην ιστορία της εποχής ως παράδειγμα αγώνα απελευθέρωσης των αδυνάτων από το ζυγό και την εκμετάλλευση των δυνατών.